

Izbačaj vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. — Posamezna številka Din 1.—, mesečna naročnina Din 20.—, za tujino Din 30.—, Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva ulica št. 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi in dogovoru. — Uprava v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68, Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, telefon 29-60 Podružnica v Celju, Samostanska ulica št. 4.

Št. 38 a

Ljubljana, petek, dne 18. julija 1930

Leto I.

Odgovor naše vlade na Briandovo spomenico

Navdušen pristane Jugoslavije - Ideja v načelu sprejeta od vseh vlad - Madjarske zahteve glede revizije mirovni pogodbe

Beograd, 17. julija. 1. Naša vlada je predvčeršnjim odobrila odgovor na memorandum francoskega zunanjega ministra Brianda o organizaciji evropske federativne unije in ga izročila zastopniku francoske vlade. Z največjim navdušenjem je naša vlada sprejela predlog g. Brianda. V odgovoru na ta predlog je poudarila veliki pomen, ki ga ima ustanovitev federativne unije že sama po sebi brez ozira na nadaljnji razvoj tega novega gibanja. Memorandum g. Brianda je pripravil bazo in ideologijo za ustvaritev nove atmosfere. Naša vlada visoko ceni namero, da se z novimi metodami in sredstvi reši problem evropskih držav in to na podlagi docela drugačnega sistema, nego so se v preteklosti reševala taka vprašanja. Jugoslovanska vlada je tudi prepričana, da se bo na tak način doseglo zblizanje narodov in pacifiistično sodelovanje poedinih držav v okviru evropske federativne unije. V tej uniji se bo združilo 27 držav, one, ki so 9. septembra l. l. bile zastopane na konferenci v Ženevi.

Letošnji prvi sestanek držav, ki bodo sodelovale v evropski federaciji, se bo določil na jesenskem zasedanju Društva narodov. Jugoslovanska vlada je pristala na sodelovanje z ostalimi državami, ki bodo članice unije. Na konferenci, ki bo posvečena vprašanju evropske federativne unije, se bodo pretresali vsi problemi, ki zadevajo vse te države. Poudariti je treba, da se vodi ta akcija pod okriljem Društva narodov, posebno pa je treba poudariti pomen ustanovitve tajništva, ki bo proučevalo vsa vprašanja poljedelske narave, ki bodo zadevala unijo. In že samo to je znak resnega dela in napredka.

Jugoslovanska vlada smatra, da je ustanovitev tajništva ena prvih neobhodnih potreb za razvoj in učinkovitost panevropske misli, t. j. misli o zvezi držav, katera bo imela namen medsebojnega sodelovanja za doseg skupnih dobrin. Ta zveza ne bo naperjena proti nobeni državi, ki v evropski federativni uniji ne bi bila vključena. Ta unija se nanaša za enkrat samo na Evropo in radi tega bodo v njej vključene le evropske države. Kadar bo nastala potreba in ko bo mogoče, da pristopijo k njej tudi druge države, tedaj se jugoslovanska vlada tega ne bo branila, posebno če bo evropska federativna unija dovolj utrjena kot

organizacija in ko bodo njene funkcije opravile koristni novih članic. Kakor smo rekli, unija ne bo v nasprotju z Društvom narodov, marveč bo njena naloga, da podpira delo samega Društva narodov. V uniji bodo vključene evropske države in radi tega bodo razpravljale pod okriljem unije o vprašanjih, ki te države zanimajo. Radi tega tudi ne morejo biti za enkrat članice te unije druge države, ker jih pač ne morejo interesirati evropska vprašanja v oni meri, kakor zadevajo evropske države same.

Naloga unije so ureditev in ojačenje medsebojnega prometa, enotno poslovanje poedinih evropskih komisij za plovbo, izenačenje železniskega prometa v evropskih državah, ureditev evropskih pošt, telegrafa in telefona, spopolnitev letalskega prometa, gradnje velikih kanalov, ki bodo vezali med sabo poedine države. Ti in takšni problemi, ki se nanašajo izključno na evropske države in tvorijo njih lastne interese, zamorejo le v minimalni meri ali pa sploh v ničemer zanimati druge izvenevropske države, ki so sicer članice Društva narodov. Ti problemi prav za prav ne spadajo v delokrog Društva narodov, če radi svojega na Evropo omejenega značaja. Društvo narodov se bavi z vprašanji, ki zadevajo vse njegove članice, ne pa s problemi, ki zadevajo le poedine skupine njegovih članov.

Naša vlada smatra, da Društvo narodov lahko podpira delavnost regionalnih organizacij, toda ono samo kot takšno ne more postaviti sebi v namen regionalne aktivnosti. Vse to opravičuje in omogočuje ustanovitev evropske federativne unije in vse to služi kot razlog, da se predlog g. Brianda od strani jugoslovanske vlade sprejme z resničnim navdušenjem. S tem, da je naša vlada sprejela memorandum francoskega zunanjega ministra Brianda, se je uvrstila med članice bodoče evropske federativne unije.

Pri ustanovitvi evropske federativne unije so torej za nas važni 4 momenti: 1. ustanovitev posebnega tajništva za proučevanje vseh vprašanj, ki bi se pojavila z ozirom na evropsko federativno unijo; 2. federativna unija je zveza, ki ni naperjena proti nobeni evropski ali katerikoli drugi državi, ki v njej ne bi bile organizirane, ker celo lahko s časom vstopijo v unijo; 3. unija se po svojih načelih strinja z načeli Društva narodov in ni nikakor nasprotna tej svetovni ustanovi; 4. Naloga unije so evropskega značaja.

med državami, ki so članice udruženja, kajti brez tega nikoli ne bo mogoče doseči splošnega sodelovanja. Vprašanje enakosti držav v novi zajednici, enakosti, ki je v sedanjem Društvu narodov ni, kaže, da zasluži podrobnejše proučevanje. Madjarska vlada si ne more kaj, da ne bi postavila vprašanja narodnih manjšin, ki so v večjih ali manjših delih ostale v evropskih državah

Odklonilno stališče Anglije

Pariz, 17. julija. AA. Preliminarni odgovor angl. vlade na Briandovo spomenico o federaciji evropskih držav pravi, da angl. vlada spremlja Briandove predloge z največjo simpatijo in obljublja francoski vladi sodelovanje, da se ev-

ropske države še bolj združijo, kar bo pojačalo jamstvo proti vojni. Angleška vlada nadalje pravi, da si je težko zamisliti delovanje nova evropske organizacije, ne da bi ustvarila konfuzijo, rivaliteto in morda celo zmanjšala avtoriteto in vplivnost ustanov Društva narodov. Nadalje opozarja odgovor angleške vlade na nevarnost, da bi ekskluzivna organizacija evropske unije mogla izzvati tekmovalstvo in celo sovražnost v mednarodnem svetu. Zato predlaga naj se prouči, ali je mogoče doseči Briandov cilj v okviru Društva narodov. Naposled predlaga odgovor angleške vlade, naj bi bila spomenica Brianda postavljena na dnevni red razprave predstoječe skupščine Društva narodov.

Oktobra bo konferenca balkanskih držav

Ženeva, 17. julija. AA. Mednarodni urad za mir v Ženevi, ki je prevzel organizacijo balkanske konference, objavlja poročilo, iz katerega izhaja, da je vseh 6 balkanskih držav, ki tvorijo balkanski polotok, pristalo na to konferenco. Vse balkanske države bodo poslale na konferenco svoje opazovalce, vendar brez uradnega pooblastila in značaja. Konferenca bo otvorjena 5. oktobra v Atenah v dvorani grškega parlamenta, ki jo je parlament stavil konferenci na razpolago. Odbor, ki mu načeljuje bivši predsednik grške vlade Papanastasijs in čegar člani so zastopniki vseh balkanskih držav, bo določil definitiven dnevni red po tem-le načrtu:

1. Obča načela, ki naj tvorijo osnovo balkanske unije.
- II. Organizacija balkanske unije, njen delokrog in njen odnos napram Društvu narodov in napram event. evropski federaciji.
- III. Ukrepi, ki so potrebni za politično, duhovno, gospodarsko in socialno zblizanje balkanskih držav. Semkaj spadajo predvsem:

1. koristi in možnosti balkanskega Locarna,
2. ustanovitev zavoda za balkansko duhovno sodelovanje,
3. reforma zgodovinskega pouka v šolah,
4. pospeševanje železniškega, zračnega, pomorskega, poštnega, telefonskega in brzojavnega prometa med balkanskimi državami,
5. ustanovitev medbalkanske banke,
6. skupna politika za zaščito tobačne produkcije.

Kralj v Bosni

Sarajevo, 17. julija. AA. Včeraj ob 2:30 je prispel Nj. Vel. kralj v Han Pjesak. Nj. Vel. kralj je krenil iz Topole preko Lazarevca, Valjeva, Loznice, Zvornika in Vlastenice. V Han Pjesku je pozdravil kralja v imenu prebivalstva Drinske banovine ban Velja Popović. Po kratkem oddihu je Nj. Vel. kralj sprejel bana Drinske banovine Velje Popovića. Kralj se je vsestransko zanimal za socialne, gospodarske in kulturne razmere v Drinski banovini. Za tem je Nj. Veličanstvo želelo podrobna pojasnila o vremenski nesreči, ki je zadelo poljedelce in zadrage v visokem srezu.

Politična kriza v Nemčiji

Finančni zakon uveljavljen preko parlamenta - Incident med Hindenburgom in prusko vlado likvidiran

Berlin, 17. julija. AA. Nemška vlada je sklenila uporabiti čl. 48 ustave. Po odredbah tega člena je moč pokriti proračun z dekretom, kakor je to istočasno že sporočil parlamentu tudi predsednik republike Hindenburg, da namreč namerava izdati potrebni dekret. S tem dekretom bo zagotovljeno pokritje proračuna s pobiranjem mesečanskega davka in splošnih doklad na pijače.

Berlin, 17. julija. AA. Predsednik republike je razglasil dekret, ki obsega vse one določbe, ki jih je parlament zavrnil.

Pruski notranji minister je preklinal dekret, ki je bilo z njim razpuščeno udruženje »Stahlhelme«.

Berlin, 17. julija. AA. Ker je uprava društva Stahlhelma dala pismo izjavo, da se bo v bodoče vzdržala vsakega vojaškega delovanja, je pruski minister notranjih zadev ukinil prepoved društva Stahlhelma v renki oblasti in Vestfaliji. Ta prepoved je bila namreč povod, da je predsednik nemške republike Hindenburg poslal predsedniku pruske vlade Braunu pismo z izjavo, da opušča udeležbo pri svečanosti v Koblenzu, ki jih priredi pruska vlada. Tako bo Hindenburg obiskal rensko oblast, kakor je bilo določeno po prvotnem načrtu.

Berlin, 17. julija. d. Kakor se doznava, ni pooblastilo, ki ga je državni kancelar dobil od državnega predsednika Hindenburga za razpust državnega zbora, v nobenem oziru omejeno. Državna vlada se lahko odloči, kakor ji bo kazal položaj, ki se razvije.

Berlin, 17. julija. d. Danes sta prišla k državnemu predsedniku Hindenburgu državni kancelar Brüning in pruski ministrski predsednik Braun. Na tem sestanku so bila končno odstranjena vsa nesoglasja med državnim predsednikom in med pruskim ministrskim predsednikom, ki so nastala zaradi Stahlhelma v Porenju in Vestfaliji.

Berlin, 17. julija. d. Na današnji seji frakcije nemških nacionalcev je proti pričakovanju prevladala tendenca, da bi nacionalci skupaj s socialnimi demokrati glasovali za razveljavljenje zasilnih odredb. Treba je še počakati, ali bo ta sklep končno novljen. Za sedaj skušajo nemški nacionalci začetni pogajanja z državnim kancelarjem Huggenberg je glede tega poslal kancelarju Brüningu pismo, v katerem predlaga, da se začne med vlado in med nemškimi nacionalci pogajanja.

Zveza jugoslovanskih društev v Bolgariji

Sofija, 17. julija. AA. Danes je bil v Sofiji ustanovljen savez jugoslovanskih društev na Bolgarskem. Skupščini je predsedoval profesor Bobčev v prisotnosti delegatov raznih društev, ki pripadajo novemu savezu. Nova organizacija bo skušala združiti napore posameznih društev ter jih usmeriti k skupnemu delovanju za slovansko solidarnost na kulturnem in duhovnem polju. Naposled so bili sprejeti statuti novega saveza.

Kriza vlade v Egiptu

London, 17. julija. d. Po vestih iz Kaira je egiptovski ministrski predsednik Sittky-paša zaradi zadnjih dogodkov v Aleksandriji odstopil.

Izločitev iz delavskega zavarovanja

Beograd, 17. julija. AA. Glede na vlogo centralne industrijskih korporacij je minister za socialno politiko in narodno zdravje odločil, da se iz obveznosti delavskega zavarovanja izločijo kmetje - najemniki gozdno - industrijskih podjetij.

Železniška nesreča

Bukarešta, 17. julija. n. Na progi Bors-Sziget sta trčila neki potniški in neki tovorni vlak. Obe lokomotive in več vagonov je bilo razbitih. 20 oseb je ranjenih, 1 pa je ubita.

Odgovori drugih vlad

Praga, 17. julija. AA. V češkoslovaškem odgovoru na Briandov memorandum, ki je bil danes objavljen, so prikazani ti-le vidiki: Češkoslovaška vlada je bila zmerom mišljenja, da so regionalne pogodbe v zmislu čl. 21. ženovske konference najboljša izhodišča za organizacijo in sodelovanje vseh narodov. Za praktično izvršitev tega načrta vidi neke težkoče, vendar češkoslovaška vlada misli, da imajo vodilne države dolžnost, da ne izpuste niti ene prilike za njih odstranitev, zlasti po končnem sprejetju haških in pariških konvencij. Dalje v svojem odgovoru češkoslovaška vlada tole pripominja: Organizacija evropskega sodelovanja bo delo, ki bo zahtevalo časa in ki se bo dalo izvesti le v etapah. Ta organizacija ne bo smela obsežati v načelu suverenosti in enakosti držav, kakor je to formulirano v konvenciji. Organizacija bi morale podpreti s svo močjo evropske države, ki imajo velike in važne interese izven Evrope, in one ne bi smele delati ničesar, kar bi bilo naperjeno proti katerikoli državi ali federaciji držav, nego bi morale delati v čim tesnejšem sodelovanju z Društvom narodov. Končno odgovor češkoslovaške vlade predlaga, da naj se na konferenci evropskih držav, ki naj bo o priliki prihodnjega zasedanja Sveta Društva narodov, osnuje odbor za proučevanje in izgotovitev statuta predlagane evropske federacije. Ti statuti naj bi se nanašali samo na osnovna načela, na katerih naj bi se potem osnovala evropska zajednica.

Sofija, 17. julija. AA. Odgovor bolgarske vlade na Briandov memorandum ima dva dela. V prvem bolgarska vlada izjavlja, da načelno sprejema Briandovo misel, ter izraža željo po sodelovanju med evropskimi državami. V drugem delu podaja bolgarska vlada konkretno izjavo o posebnem stališču bolgarske vlade do posameznih vprašanj. Katera so ta vprašanja, še ni objavljeno. Odgovor bo poslan v Pariz v soboto 19. t. m.

Budimpešta, 17. julija. AA. V odgovoru madjarske vlade na memorandum g. Brianda se naglašja, da madjarska vlada po podrobni proučitvi izraža svoje občudovanje za glavne principe, ki so v tem memorandumu izraženi, toda smatra za potrebno, da istočasno izrazi še neke ideje, ki se morajo neobhodno vzeti v pretres, če se boče dejansko doseči zadani smoter. Po mišljenju madjarske vlade bi bilo absolutno potrebno, da pride do popolne soglasnosti v vprašanju suverenosti in resnične enakosti držav, in pri ustvaritvi evropske unije se morajo izenačiti vse neenakosti, ki predstavljajo za gotove države oviro za svobodno ustvaritev njihove suverenosti. Poedini sporazumi, ustvarjeni danes med nekimi državami, pa niso v duhu principov, ki se nanašajo na pacifiistično organizacijo Evrope kot zajednice. Ti sporazumi v novi Evropi ne bi smeli ostati, ker spravljajo v nevarnost sodelovanje narodov, ki naj bi v novi Evropi skupno ustvarjali. Madjarska vlada sprejema brez obotavljanja načela, predložena v memorandumu, toda evropsko sodelovanje naj ne gre na to, da se oslabi Društvo narodov. Le pod temi pogoji naj se ustvari evropska unija, ki je poklicana, da izpopolni gotove praznine v statusu Društva narodov, da bi se na ta način bolje organiziralo pacifiistično sodelovanje. To so neke odredbe, ki predstavljajo sestavne dele Društva narodov, ki pa niso uporabljene dovolj uspešno ter v sorazmerju z njihovim pomenom za splošno organizacijo mira. Dasi se madjarska vlada zaveda, da se nameravana konferenca ne bo bavila z revizijo mirovni pogodbe, se vendar konferenca ne bi smela baviti z rešitvijo problema, ki bi izključeval možnost revizije ter v bodočnosti spremembe sedanjega stanja, ustvarjenega s mirovnimi pogodbami. Morali bi se truditi, da se ali s sredstvi nove organizacije ali eventualno na drugi način najdejo sredstva, s katerimi bi se reševala najbolj zamotana politična vprašanja, ki bi mogla nastati

Ne damo se!

Ponosni in polni vere v bodočnost smo, ker povsod po svetu je naša zastava zmagovalno plapolala, ker povsod po svetu so bili sinovi naše krvi zmagoviti, pa naj jih je zadela tudi največja nesreča in naj so imeli premagati največje težave. Kot pravi junaki, ki jim nikdar ne upade pogum, so stisnili pesti in premagali tudi nesrečo. In zato smo še prav posebno ponosni. Krepka in močna je naša kri!

Daleč tam v daljni Braziliji so nastopili za zmago jugoslovanskih barv naši sportniki. Na tujem terenu, skoraj nepoznani in omalovaževani so nastopili in z nepremagljivo voljo so zmagali. Zabili prvi gol, zabili drugega, zabili tretjega in čeprav ga jim sodnik ni pripoznal, vendar Brazilijanci, priznani favoriti, niso mogli izenačiti. Ne damo se, je bil klic naših ljudi in čeprav so morali igrati proti vetru, niso se dali in zmagali so. Tudi najbolj bednemu našemu izseljencu so se tedaj zaiskrile oči in pozabil je vsaj za hip na vse svoje gorje, ker užival je v ponosni zavesti, da je tudi v njegovih žilah ista zmagovalna in krepka naša kri.

Kakor v Braziliji naši sportniki, tako so se skoraj istočasno borili za slavo svoje domovine naši Sokoli v Luksemburgu. Le še v mnogo težjih razmerah, ker so se morali boriti še z nesrečo. Prenehati je moral s tekmovalcem brat Štukelj, nas ponos, naš olimpijski zmagovalnik, a niso odnehal naš bratje, niso omahnili niti v volji, temveč stisnili pesti, še bolj napeli mišice, še bolj odjeklenili voljo in se pokorili zakonu naše krvi: Ne damo se! In znova je nesreča udarila v naše vrste in brat Malej je postal njena žrtev, pa čeprav je boleštrgal srca naših tekmovalcev, niso odnehal, niso obupali, temveč nadaljevali boj in — zmagali. Nobena nesreča ne stre junaka, noben udarec usode ne zlomi njegove volje, naprej se bori za slavo domovine, dokler ne zmaga. Ponosen je bil naš pogled, ko smo čitali o zmagi naših junakov in hitreje je poljila kri po naših žilah, ker zavedali smo se, da je v nas ista kri, kakor v naših luksemburških junakov.

In teden dni prej, sredi silne nočne katastrofe ista zmaga. Mirno je plul »Karadjordje« proti svojemu cilju, precizno so delovali vsi stroji in ti enakomerni udarci stroja so pričali, da je zdravo srce parnika. Nakrat pretrga silovit tresk ozračje, vse luči ugasnejo. Katastrofa je zadela ladjo. Niti slutiti niso strojniki na ladji, kaj se je zgodilo, ker globoko na dnu ladje so bili stroji. A niti eden ni zapustil svojega mesta, temveč nasprotno so prihiteli doli k strojem še vsi oni strojniki, ki so bili prosti. In ko je udirala voda v ladjo, je spodaj v ladji dajal častnik povelja strojnikom in ti so jih točno in hitro izvrševali, da je bil rešen parnik, da so bili rešeni potniki. In to vestno izvrševanje svojih dolžnosti sredi morja, to junaštvo, ki ga ni omajala prodirajoča voda, je bila tretja velika zmaga, ki jo je te dni izvojevala naša kri. Ne damo se!

V Braziliji Srbi, v Luksemburgu Slovenci, v Pašmanskem zalivu Hrvati! Vseeno, iz katere pokrajine so, vseeno, kateremu plemenu pripadajo, ker vsi so junaki ene krvi. Ne damo se! je geslo vseh treh, ne klonemo, dokler ni zmaga naša, je zapoved njih krvi. Vsi enaki junaki, vsi enaki borci, vsi enaki možje dolžnosti! In ne more biti drugače, zakaj naj si ima tudi vsak svoje posebnosti, naj ima tudi vsak svojo tradicijo, vendar izhajajo vsi iz ene krvi — iz zmagovalne jugoslovanske krvi. Z zmagami je potrjena ta skupnost krvi in zato smo ponosni, da je v vseh nas naša mlada jugoslovanska kri.

Ta nas vodi k zmagam, a nam tudi ukaže složno delo, da bomo izkoristili vse svoje zmago in napredovali na vseh poljih. Močne krvi smo, zdrave krvi smo, ene krvi smo in zato moramo biti tudi ene zavesti, enega čustvovanja in ene volje. To je zakaj naše krvi, to je povelje naših zmag, to je pogoj našega blagostanja. Naprej naša mlada kri, naprej k zmagam in slavi!

Londonški sporazum - vzrok vojne med Francijo in Italijo

Washington, 17. julija. n. Demokratski senator Kellar je na sinočnji seji senata izredno ostro napadel politiko vlade v zvezi z londonškim pomorskim sporazumom. Dejal je, da je s tem paktom postala neizbežna vojna med Francijo in Italijo. O tem sporazumu pravi Kellar, da je ustvaril stanje neprijateljstva med Italijo in Francijo. Razen tega je zagotovil Angliji premoč na morju, vsaj kolikor gre za velikost vojnih ladij. Na kraju se je govornik izjavil za absolutno svobodo morja.

Nepričakovana zmaga delavske vlade

Nezaupnica konservativcev odklonjena z veliko večino - Indijsko vprašanje in Egipet Spor med doljno in gornjo zbornico ublažen

London, 17. julija. n. Na sinočni seji spodnje zbornice je Baldwin utemeljeval svoj predlog za nezaupnico vlade v vprašanju zaščitnih carin. Posebno je poudaril, da je vrednost nemške zunanje trgovine v prvi polovici leta 1930 znašala 310 milijonov funtov, medtem ko je vrednost angleške zunanje trgovine v istem času znašala samo 304 milijone funtov. Ni dvoma, da bo Nemčija v drugi polovici leta še povečala to razliko v svojo korist. Predlaga, da se izvede zaščitna carina. Če bi vlada tega ne mogla storiti, naj se razpiše volitve, da se bo dala prilika narodu zavzeti stališče. Proti temu predlogu je v imenu vlade govoril Snowden, ki je izjavil, da bi z uvedbo zaščitne carine samo padla moč delavstva. Za njim je govoril Lloyd George, ki je istotako odklanjal ta predlog.

London, 17. julija. AA. Na včerajšnji seji spodnje zbornice je imela vlada pri glasovanju o nezaupnici vladi, ki jo je predlagal Baldwin, veliko večino. Proti resoluciji je glasovalo 312 poslancev, za pa 241. V resoluciji je opozicija protestirala proti izpremembi vladne politike v vprašanju zaščitnih carin in zahtevala, naj se racionalizira imperijalna produkcija.

Zakladni minister Snowden je odklonil predlagano resolucijo in dejal, da ne morejo dominijoni odobriti politike imperijalne svobodne trgovine, ki ne bi koristila angleškemu poljedelstvu.

Lloyd George je ostro obsodil resolucijo. Ministrski predsednik je v odgovoru naglasil, da bo o tem vprašanju lahko razpravljala imperijalna konferenca. Ta razprava se bo gibala v mejah zahtev in potreb dominijonov in Anglije. Vlada bo zavzela zaradi tega vprašanja stališče in pustila strankam, da bodo o zaščitni carini svobodno izrazile svoja mnenja. Vlada je pripravljena razpravljati z dominijoni o vseh predlogih za čim tesnejšo gospodarsko in politično zvezo britskega imperija.

London, 17. julija. AA. Tajnik za Indijo Wedgwood Benn je izjavil spodnji zbornici, da ne more za sedaj označiti značaja angleškega zastopstva na indijski konferenci.

Časopisje poroča, da je lo vprašanje praktično že rešeno in da bodo na tej konferenci zastopane vse tri stranke spodnje zbornice.

Manchester Guardian pravi, da bo vsaka stranka imenovala dva člana, dočim bo predsedoval sam ministrski predsednik.

Mac Donald o egiptskih dogodkih

London, 17. julija. n. Predsednik vlade Macdonald je v svojem govoru na interpelacijo Baldwina v spodnji zbornici izjavil, da je Velika Britanija že 4. junija, ko je v Egiptu nastala ministrska kriza, dala posebne instrukcije britanskemu vrhovnemu komisarju v Egiptu, da se držži napram eventualnim nemirom docela nevtraln, tako da ne bi bilo moleno dobro razpoloženje za nadaljevanje pogajanj med Veliko Britanijo in Egiptom. To je, dejal Macdonald, vrhovni komisar Velike Britanije sporočil tudi kralju Fuadu. Ko je Sidki paša sestavil novo vlado, mu je vrhovni komisar sporočil, da bo ostala Britanija nevtralna in da se ne bo vmešavala v notranje zadeve Egipta.

Še preden so prišle iz Aleksandrije vesti o nemirih, je vrhovni komisar dobil navodila, naj sporoči egiptski vladi, naj ne računa na pomoč britskih čet, ker se Britanija nikakor ne namerava vmešavati v notranje egiptske spore. Ko so bile te vesti uradno potrjene, je vrhovni komisar obvestil Sidki pašo, da ga bo smatral odgovornega za vse, kar bi se pripetilo tujcem v Egiptu, in je od njega zahteval, naj zaščiti njihovo življenje in imetje. Prav tako je vrhovni komisar obvestil o tem

ludi večjo egiptskih nacionalistov, Nahad pašo.

Končno je Macdonald v spodnji zbornici izjavil, da je Velika Britanija z ozirom na opasnost, ki preči tujcem v Aleksandriji, odredila, da odplujejo nemudoma dve britanski križarki pred Aleksandrijo, in sicer »Queen Elisabeth« in »Ramilies«. Ladji sta, kakor znano, že na potu v Egipt.

London, 17. julija. n. Iz Aleksandrije javljajo, da so močni oddelki egiptске vojske zasedli mesto in da vlada v mestu sedaj popoln mir. Poltruje se vest, da je bilo povodom nemirov 17 človeških žrtev, preko 400 ljudi pa da je bilo ranjenih, od teh 49 redarjev. Skupno je bilo aretiranih 156 oseb. Egiptska vlada je zabranila nadaljnje izhajanje nekaterih nacionalističnih listov, proti njihovim urednikom pa bo uvedla sodnijsko postopanje, ker so s svojim pisanjem izzvali nemire.

London, 17. julija. AA. Po zadnjih nemirih v Aleksandriji so oblasti povsod vzpostavile mir in red in mesto je mirno. Mase niso napadle tujcev in kakor se je pozneje izkazalo, je umrl Italijan, ki je bil naveden v listi mrtvih, za srčno kapjo. Proti Aleksandriji ploveta dve angleški vojni ladji oklopnici »Elisabeth« in »Ramilies«.

London, 17. julija. AA. Merodajni krogi razpravljajo o kompromisu, ki naj odstrani spor med spodnjo in lordsko zbornico v vprašanju premočnega zakonskega načrta. Včeraj je izvršni odbor razpravljal o vladnih predlogih glede delovnega časa v rudnikih. Odbor je te predloge sprejel pod pogojem, da bo vsako spremembo delovnega časa odobrila rudarska zveza.

London, 17. julija. n. Diplomatski dopisnik »Daily Telegraph« poroča, da je dobil iz Indije informacijo, da se neoficijelno vodijo pogajanja med britansko vlado in Gandhijem. Gandhi namerava ustaviti pokret za državljansko obstrukcijo.

Reševalna dela na »Karadjordju« končana

Parnik srečno spravljen s plitvine — Škoda mnogo večja od prvotne cenitve

Biograd na moru, 17. julija. k. Dela čiščenja in ureditve poškodovanega parnika »Karadjordje« so končana. Remorkerji so že začeli izsesavati vodo. Sprednji del parnika je popolnoma očiščen vode in nesnage. Pregledano je tudi že dno parnika, ker so nekateri bili mnenja, da so na dnu še nekatere človeške žrtve. Kljub najvestnejšemu pregledu niso našli nobenega trupla, tako da se sedaj s popolno gotovostjo demontirajo vesti, ki so poudarjale, da je bilo še več človeških žrtev, kot jih je navajalo uradno poročilo. Neočiščenega je na »Karadjordju« samo še deset kv. metrov. Sedaj šele po končanem delu je jasno, da je škoda na parniku mnogo večja, kot se je prvotno smatralo. Skoro vsi sestavni deli parnika so popokali in bo za popravilo treba mnogo več časa, kot so preje računali. Na

noben način ne bo mogel parnik pričeiti svoje službe pred letom 1931. Del parnika bodo popravili v ladjedelnici v Kraljeviči, a stroje in železne dele pa v splitskem doku.

Split, 17. julija. k. Danes, 11. dan po katastrofi so spravili parnik »Karadjordje« s sipine na visoko morje. Delavci so napravili preko ladje širok obroč, ki bo držal trup ladje ob prevozu v Kraljevico. Sinoči so bila končana zadnja pripravljala dela in delavci so s pomočjo velikih elevatorjev dvignili ves trup ladje. Spravili so jo v globlje morje. »Karadjordje« je zavzel čisto normalen položaj. Na visokem morju so potem spustili sidro. Parnik je stal tako do davi do 8. ure. Ob 8-30 dopoldne sta parnik začela vleči dva remorkerja naše vojne mornarice proti severu v Kraljevico.

Reden promet na našem Jadranu

Seja Jadranske plovitve - število turistov stalno narašča

Sušak, 17. julija. k. Za 24. t. m. je bila sklicana plenarna seja upravnega odbora »Jadranske plovitve«. Med tem se je povodom katastrofe »Karadjordje« v Pašmanskem prelivu zbralo na Sušaku vse članstvo tega odbora in je radi tega uprava določila, da se seja že sedaj vrši. Seja je bila danes.

Zaradi katastrofe »Karadjordje« pomorske zveze niso trpele nikake škode. Niti na eni prosti ni bil prekinjen ali celo ustavljen. »Jadranska plovitve« je izdala vse potrebne odredbe, da turisti na našem Jadranu ne bi pogrešali parnikov. Število inozemskih turistov ni padlo, nego se je nasprotno povečalo. Parobrodi, ki s Sušaka odhajajo v naša kopališka

mesta, so prepolni potnikov. Tudi brzi in potniški parniki, ki vežejo Dalmacijo s Sušakom, ne pogrešajo potnikov. V prihodnji sezoni bo stavila »Jadranska plovitve« v promet dva luksuzna parnika, ki bosta nekoliko večja od »Topole« in »Triglava«. Ta dva nova parnika se že gradi v Angliji. Razen tega bo poleg »Karadjordje«, ki bo v najkrajšem času popravljen v naši ladjedelnici, izročen prometu ob naši obali tudi velik luksuzni parnik »Prestolonaslednik Peter«, ki se gradi v neki nemški ladjedelnici. »Prestolonaslednik Peter« je istega tipa kakor »Karadjordje«, le nekoliko večji in zelo luksuzno urejen.

Grška odpovedala trg. pogodbo z Bolgarijo

Atene, 17. julija. AA. Grško ministrstvo zunanjih zadev sporoča, da je grški poslanik v Sofiji po instrukcijah istega ministrstva odpovedal bolgarski vladi trgovinsko pogodbo, sklenjeno med Grčijo in Bolgarijo. Grški minister zunanjih zadev Mihalakopoulos je pri tej priliki izjavil, da je bila Grčija prisiljena to storiti zaradi nepomirljivosti Bolgarije v vprašanju trgovskega sodelovanja, zlasti po povišanju carinskih tarif.

Kitajska naroča letala v Italiji

Peking, 17. julija. d. Poveljnik letalstva pri severnih četah je izjavil, da je naročil v Italijo okrog 20 vojnih letal. Od teh jih je že 10 prišlo v severno Kitajsko, kjer so jih takoj porabili na severni fronti.

Samopomoč poštnih nameščencev proti stanovanjski bedi

Novi Sad, 17. julija. Novosadski poštni nameščenci so na inicijativo svojega ravnatelja gosp. Dominisa započeli akcijo za gradnjo stanovanjskih hiš na zadružni podlagi. Do sedaj se je prijavilo 112 interesentov, ki nameravajo še to jesen začeti z gradnjo hiš s stanovanji po 2 in 3 sobe. Odbor bo dobil od mesta za majhen denar deset ha zemlje poleg sejmišča ali ob obali Donave. Hiše bo gradil ameriški koncorj, ki gradi sedaj na Gvozdovcu poleg Beograda 540 hiš. Amortizacija hiš se bo izvršila z zakonito vknjižbo na plače poedinih interesentov, ki bodo mesečno plačevali 500 do 700 dinarjev.

Širite „Jugoslovana“!

Zbliževanje balkanskih narodov potom esperanta

Beograd, 17. julija. AA. Dne 14. t. m. je bila v Sofiji konferenca zastopnikov esperantskih organizacij iz Jugoslavije, Grčije, Turčije in Rumunije in Bolgarije. Med drugimi stvarmi, ki so o njih na konferenci razpravljali, je bilo sklenjeno, da začne v najkrajšem času izdajati skupen organ v esperantskimi. Namen tega lista bo širjenje esperanta in zbliževanje balkanskih narodov. List bo začel izhajati v Sofiji in bo prinašal poročila o socialnem in kulturnem življenju, književnosti, umetnosti, znanosti, higijeni, gospodarstvu, turistik in sportu iz vseh balkanskih držav.

Velika stavka na Francoskem

Pariz, 17. julija. AA. Havas poroča iz Lilla, da je 10.000 tekstilnih delavcev pustilo delo, ker niso sprejeli njihovih zahtev, da jim povišajo plačo v odškodnino za odtegljaje, ki so jim jih vzeli za zavarovanje.

Letalska nesreča

Milovice, 17. julija. d. Danes dopoldne je pri strelskih vajah padlo na tla opazovalno letalo tipa A II. in se razbilo. Pri tem se je smrtno ponesrečila posadka: podčastnik Bendel in Beneš.

Kobilice v Dalmaciji

Split, 17. julija. k. V Vrlički okolici, posebno na Vrliškem polju, so se pojavile kobilice, ki kakor majhni oblaki lete po vaseh in delajo silno škodo. Sreča je v tem, da se kobilice ne drže dolgo v enem kraju, temveč se selijo dalje. Ljudstvo je v veliki nepriklji zaradi tega pojave kobilic.

Cela četa se zgubi v snežnem metežu

Bocen, 17. julija. d. 12. t. m. je neka stotinja 6. alpskega polka prehodila skupino Sella. Pri tem je zašla v snežni vihar. 20letni vojak Ghironella iz Verone je padel 120 m globoko in se ubil. Druge vojske, ki so se poizgubili, so žele naslednji dan rešiti pomožne ekspedicije.

Zračne zveze med Japonsko in Ameriko

London, 17. julija. n. »Morning Post« javlja, da je Japonska z vsoto 120 milijonov jenov osnovala cepelinsko društvo za zračni promet med Japonsko in med San Franciscom. Na tej poti bo vsak mesec po 6 poletov, ki bodo trajali po 68 ur. Kasneje se bo ta zračna služba razširila tudi na zvezo med Japonsko in Evropo.

Vremensko poročilo.

Dunaj, 17. julija. d. Vremenska napoved meteorološkega zavoda za jutri: Severne Alpe: po močnem ogretju bo v teku jutrišnjega dne udri hladnejši zapadni zrak od 15—20 C. Vmes tudi nevihte a točo. Južne Alpe: pooblačitev, kasneje dež.